

TEBLİGAT KANUNU'NUN 20. MADDESİ ÜZERİNE DÜŞÜNCELER*

Yrd. Doç. Dr. Şükran EKECİK**
Arş. Gör. Osman DURAN***

---

* Bu makale hakem incelemesinden geçmiştir ve TÜBİTAK-ULAKBİM Veri Tabanında indekslenmektedir.

** Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Usul ve İcra-İflas Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi.

*** Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Usul ve İcra-İflas Hukuku Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi.

ÖZ

Tebliğat Kanunu hükümleri gereğince tebliğatin muhatabına, bilinen son adresinde yapılması esastır (Teb. K. m. 10). Ancak Tebliğat Kanunu kapsamında tebliğat çıkarmak zorunda olan kurumların işlerinde gecikmeler olmaması için, muhatabın adresinde bulunmaması halinde yapılacak işlemlerle ilgili özel düzenlemeler yapılmıştır.

Bu çalışmada 11.02.1959 tarihinde yürürlüğe giren Tebliğat Kanunu'nun muhatabın muvakkaten başka yere gitmesi halini düzenleyen 20. maddesi ve bu maddede yapılan değişiklikler sırasıyla incelenmiştir. Madde metninde yapılan değişikliklerin sebepleri ve sonuçlarının üzerinde durularak, olan ve olması gereken açıklanmıştır. Doktrin ve Yargıtay'ın farklı görüşlerinin olduğu alanlarda gerekçeleri belirtilerek görüşlerimiz belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Muvakkaten (geçici) başka yere gitme, muhatap, tebliğ evrakını kabulden çekinme, tebliğ tarihi.*

CONSIDERATION IN 20TH ARTICLE OF NOTIFICATION LAW

ABSTRACT

In accordance with provision of The Notification Law notice is made to the last common address of acceptor (Article 10). However, for not the case of delay in the institutions within scope of legislation of notification which are obliged to enact, both in case of the absence on the behalf to whom made the notice and the case of the temporary estrangement about the particular regulations.

In this study, the 20 th article of the Notification Law which became effective at 11.02.1959 and which regulates the temporary movement of the acceptor and the changes made in this article, is examined respectively. The current and expected locution of the article is explained with examining the reason and the results of the changes in the article. Our opinions and our preambles for those opinions are explained where the Supreme Court's and the doctrine's opinions are different.

Keywords: *Temporary movement, acceptor, the abstention in accepting the process, the date of notification.*

I. GİRİŞ

7201 sayılı Tebliğat Kanunu 11.02.1959 tarihinde yürürlüğe girmiştir^[1]. Kanun'un 1. maddesi “ *Tebliğatin yapılması*” başlığı altında Tebliğat Kanunu'na tâbi olarak tebliğat yapacak müesseselerle birlikte, bu Kanuna tâbi olarak yapılacak tebliğatın Posta ve Telgraf Teşkilâtı Genel Müdürlüğü veya memur vasıtasıyla yapılacağını düzenlemiştir. Tebliğat, yargılamaya ilişkin işlemleri, yargılamayla ilgili kişilere kanunda belirtilen usule uygun olarak bildirmek için yapılan belgelendirme işlemidir^[2]. Tebliğatın bilgilendirme ve belgelendirme işlevi vardır. Adil bir yargılamanın olması için ilgililerin yargılama ve yargılamanın içeriği hakkında tam bilgi sahibi olmalarının sağlanması gerekir. İlgilinin bilgileneceği şeklen değil, gerçekten sağlanmaya çalışılmalıdır^[3].

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 27. maddesinde düzenlenen hukuki dinlenilme hakkının gerçekleşmesinde tebliğat önemli bir yer işgal etmektedir^[4]. Tebliğat konusundaki tüm düzenlemelerde muhatabın hukuki dinlenilme hakkı kapsamında, bilgi edinme ve savunma hakkı ile tebliğat işlemlerinde gecikmenin olmamasına özen gösterilmeye çalışılmıştır. Birçok ihtimalin dikkate alınarak menfaatler dengesinin sağlandığı genel bir düzenlemenin oluşturulması kolay değildir. Muhatabın geçici olarak başka yere gitmesi hali ile ilgili yapılacak düzenleme, bu menfaatler dengesine dikkat edilmesi gereken durumlardan biridir. Muhatabın geçici olarak başka yere gitmesi halinde tebliğat işleminin tâbi olacağı usul ve aşamalar Tebliğat Kanunu'nun 20. maddesinde düzenlenmiştir. Bu madde 3220 sayılı Kanun^[5] ve 4829 sayılı Kanun^[6] ile değişikliğe uğramıştır. Kanun maddelerinin değiştirilmesinde, maddenin mevcut halinin ihtiyaca cevap vermemesi, uygulanmasındaki aksaklıklar ve gelişen teknolojik durumlar gibi bazı hususlar dikkate alınır. Yeni düzenleme ile maddeye yöneltilen eleştirilerin en aza indirilmesi ve maddenin ihtiyaca cevap verir hale getirilmesi amaç edinilir.

Ancak, Tebliğat Kanunu'nun 20. maddesinde yapılan düzenlemelerde bu prensiplerin yeterince dikkate alındığı konusunda bazı endişelerimiz mevcuttur. Makalemizde, muhatabın adresinden geçici olarak ayrılması halinde, tebliğatın nasıl yapılacağını düzenleyen Tebliğat Kanunu'nun 20. maddesini, ilk hali ve yapılan değişikliklerle getirilen yenilikler itibarıyla inceleyeceğiz.

[1] 7201 Sayılı Kanun, Kabul T. 11.02.1959, RG, T. 19.02.1959, S.10139

[2] Muhammet Özkes, Medeni Usul Hukukunda Hukuki Dinlenilme Hakkı, Yetkin Yayınları, Ankara 2003, s. 98.

[3] Hakan Pekcanitez/Oğuz Atalay/Muhammet Özkes, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hükümlerine Göre Medeni Usul Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara 2012, s. 330.

[4] Özkes s. 95.

[5] 3220 Sayılı Kanun, Kabul T. 06.06.1985, RG, T. 15.07.1985, S. 18785.

[6] 4829 Sayılı Kanun, Kabul T. 19.03.2003, RG, T. 27.03.2003, S. 25061.

II. TEBLİGAT KANUNU'NUN 20. MADDESİNİN İLK HALİ

Tebliğat Kanunu'nun 20. maddesinin ilk hali; “14, 16 ve 18. maddelerde yazılı şahıslar, kendisine tebliğ yapılacak kimsenin muvakkaten başka yere gittiğinden bahisle tebliği kabul etmezlerse, keyfiyet ve beyanda bulunanın hüviyeti tebliğ mazbatasına yazılarak altı beyanı yapan tarafından imzalanır. Beyanda bulunan imzadan imtina ederse tebliği yapan bu ciheti şerh ve imza eder ve tebliğ edilemeyen evrak, çıkarılan mercie iade olunur. Bunun üzerine mercice münasip bir mehil tayin olunarak yeniden tebliğ çıkarılır. Bu tebliğ dahi 14, 16 ve 18. maddeler gereğince yapılır. Ancak ikinci defa çıkarılan tebliğ evrakını bu maddelerde yazılı şahıslar kabule mecburdurlar.” şeklindeydi. Bu maddenin uygulanabilmesi için, tebliğ memurunun adrese geldiğinde, muhatabın orada olmaması, bunun üzerine, tebliğ memurunun muhatabın bulunmama sebebini araştırması, bulunmama sebebini muvakkat ayrılmaya dayandığını tespit etmesi ve bu yaptıklarını ve öğrendiklerini mazbataya yazarak belgelemesi gerekir^[7].

Tebliğ memuru tebliği yapmak için muhatabın adresine gittiğinde, muhatap adreste bulunmazsa, tebliğ memurunun öncelikle muhatabın adreste bulunmama sebebini araştırma yükümlülüğü vardır^[8] (Tebliğat Kanunu md. 20, Tebliğat Yönetmeliği md. 29). Tebliğ memuru muhatabın o an için mi, geçici bir süre için mi, yoksa tamamen mi adresi terk etmiş olduğunu bilmesi muhtemel komşu, yönetici, kapıcı, muhtar gibi şahıslara sorarak tespit etmesi ve, tespitini mazbataya yazması gerekir^[9]. Eğer adreste muhatap dışında kişiler varsa bunların vasıflarını değerlendirerek, Tebliğat Kanunu'nun hangi maddesi gereğince işlem yapacağına karar vermelidir. Tebliğ memuru aldığı bilgilere dayanarak muhatabın geçici bir süre için tebliğ adresinde bulunmadığına karar verirse Tebliğat Kanunu'nun 20. maddesi doğrultusunda işlem yapmalıdır^[10]. Muhatabın adreste bulunmaması halinde, tebliğ memurunun yapılması gereken işlemler Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun vermiş olduğu bir kararda^[11] “... muhatap veya muhatap yerine tebliğ yapılabilecek olanlardan hiç biri gösterilen adreste bulunmazsa, tebliğ memurunun, adreste bulunmama sebebini bilmesi muhtemel komşu, yönetici, kapıcı, muhtar, ihtiyar kurulu ve meclis üyeleri, zabıta amir ve memurlarından tahkik ederek beyanlarını tebliğ tutanağına yazıp altını

[7] Y. 2 HD, T. 22.05.2003, E. 2003/6343, K. 2003/7439; Y.HGK, T. 29.12.1993, E. 1993/18-778-876, Kaçak, s. 211.; Seyithan Deliduman, 6099 sayılı Kanunla yapılan değişikliklere göre gözden geçirilmiş, güncellenmiş kısmen genişletilmiş Tebliğat Hukuku Bilgisi, 2. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2011, s.44.

[8] Deliduman, s. 74.

[9] Y.2HD, T. 07.06.2004, E. 2004/6637, K. 2004/7415; Y.12HD, T. 11.05.2007, E. 2007/6868, K. 2007/9736, Nazif Kaçak, Tebliğat Kanunu Şerhi, 2. baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2011, s. 210-211.

[10] Deliduman, s. 70-71.

[11] HGK 29.12.1993 T, 1993/18-778 E, 1993/876 K (YKD 1994/3, s. 351 vd.)

imzalatması, imzadan çekilmeleri halinde de bu durumu yazarak kendisinin imzalaması gerekir. Muhatap ölmüşse veya gösterilen adresten devamlı olarak ayrılmış ve yeni adresi de tebliğ memurunca tespit edilememişse, tebliğ evrakı, çıkarılan merci'ye geri gönderilir..." şeklinde ifade edilmiştir.

20. maddenin başlığında "*muhatabın muvakkaten başka yere gitmesi*" ifadesinde geçen "*muvakkat*" kelimesinin sözlük anlamı; geçici, tevkit edilmiş olan, muayyen bir vakte mahsus, süreksiz, eğretidir^[12]. Süre ile ilgili olan bu kelime açısından, Kanun ve diğer düzenlemelerde ne kadarlık sürenin geçici ayrılma sayılacağına dair bir açıklama mevcut değildir. Burada, "*muvakkaten*" ibaresinin kapsamının belirlenmesi önemlidir. Aynı gün içinde adrese dönülecek olmasındaki saatlik ayrılmaların yanında, bir iki günlük ayrılmalar, bir – iki haftalık ayrılmalar, bir – iki aylık ayrılmalar ve hatta geri dönülecek olması halinde bir–iki yıllık ayrılmalar bile muvakkat ayrılma olarak düşünülebilir^[13].

Yargıtay ve doktrin tevziat saatleri içinde orada bulunmama halini, o gün içinde dönülecek olması durumunda, muvakkat ayrılma olarak düşünmemektedir. Bu durum muhatap ve muhatap adına tebligatı alabilecek kişiler için tebliğ imkânsızlığı olarak değerlendirilmektedir^[14]. Tebligat Kanunu'nda muhatap adına tebligatın yapılacağı kişiler ile ilgili düzenleme yapılırken; tebliğ evrakını hemen muhataba verecekleri varsayımından hareket edilmiştir^[15]. Tebligat Kanunu'nun 54. maddesinde muhatap namına kendilerine tebligat yapılan kimseler tebliğ evrakını muhataplarına en kısa zamanda vermedikleri ve bundan gecikme veya zarar vukua geldiği takdirde cezalandırılacakları hükme bağlamıştır. Böylece tebligatın muhatap veya tebellüğe yetkili kimseye yapılması arasında bir fark olmamasına gayret sarf edilmiştir^[16].

[12] Ferit Develioğlu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, Doğu Matbaası, Ankara 1970, s.831.

[13] Birçok Yargıtay içtihadında muhatabın o an orada olmaması halinde muhatap adına tebligatın yapılacak kişilere tebligat yapılacağını ancak muhatabın muhatabın geçici ayrılmasında 20 maddenin uygulanması gerektiğini anlıyoruz. İchtihatlara bakıldığında o an olarak kastedilen sürenin tebligat anında orada olmama ancak memur ayrıldıktan sonra aynı gün içinde adrese dönme yani tevziat saatinden sonra adrese dönme olarak yorumlandığını görmekteyiz. Muhatabın dönüşü aynı gün değil ve bu durum ifade edilmiş ise tebligat memurunun 20. maddeyi uygulaması gerekir aksi durumda usulsüz tebligat söz konusudur, Timuçin Muşul, Tebligat Hukuku, 4. baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2012, s. 208; Y. 12HD, T. 10.10.2005, E. 2005/15694, K. 2005/19451; Y.12HD, T. 15.06.2010, E. 2010/3276, K. 2010/15359, Muşul, s. 179; Y.12HD, T. 28.11.2000, E. 2000/17441, K.2000/18586, Muşul, s. 200.

[14] HGK 29.12.1993 T, 1993/18-778 E, 1993:876 K; HGK 1804.2001 T, 2001/6-386 E, 2001/389 K; 12 HD 2007/20523 E, 2007/24006 K. Deliduman s.77.

[15] Ejder Yılmaz/ Tacar Çağlar, Tebligat Hukuku, 1. Bası, Ankara Yarıaçık Cezaevi Matbaası, Ankara 1983, s. 171.

[16] Deliduman, s. 76.

7201 sayılı Kanun'daki düzenlemede, geçici olma süresinin kısalığı- uzunluğu dolaylı olarak dikkate alınmıştır. Muhatabın geçici olarak başka yere gitmesi nedeniyle tebligatın çıkaran mercie iade edilmesi halinde; merci münasip bir mehil tayin ederek, yeniden tebligat çıkarmakta idi. Aslında tebligatı çıkaran merciin, muhatabın gittiği yerde uzun süre kalacak olması ve bu adresinin belli olması halinde, tebligatı bu adrese çıkartması da mümkündür^[17]. Mercie tanınan bu takdir hakkı, yasaların somut olaylar karşısında esnekliğinin sağlanmasıyla adil çözümler üretmekteydi.

Muhatap adına tebligatı almaya yetkili olanların, muhatabın geçici olarak ayrılmış olduğuna dair beyanı ve içeriği^[18] 20. maddenin 7201 sayılı Kanun'daki ilk halinde, tebligatın daha sonraki aşamalarında dikkate alınıyor idi. Madde metnindeki "... Bunun üzerine mercice münasip bir mehil tayin olunarak yeniden tebliğ çıkarılır" ifadesinden ve Nizamnamenin İkinci Tebliğ başlıklı 27. maddesindeki "... muhatabın gittiği yerin mesafesi de nazara alınmak suretiyle münasip bir mehil tayin olunarak yeniden tebliğ çıkarılır. ... Muhatabın henüz avdet etmemiş olması, tebliğin yapılmasına mani değildir. Yukarıdaki fıkra gereğince yapılan tebliğ, tebliğ evrakının alınarak mazbatanın imzalandığı tarihten itibaren başlayacak olan mehilin bittiği günü takip eden günde yapılmış sayılır." ifadeleri bunu göstermektedir. Bu düzenlemelerde, tebliğe çıkaran merciin belirleyeceği münasip sürenin; ilgili mercie takdir hakkı vererek, bu kapsamda muhatabın ayrılış süresine göre süre belirleme ve tebligatı çıkarma tarihini ayarlama imkânı sağlayarak, somut olaylar arasındaki farklılıklar karşısında, farklı uygulamalarla adaletin gerçekleşmesi sağlanmaktaydı.

Kanımızca; 20. maddede, muhatabın geçici olarak başka yere gitmesi halinde iki ihtimal öngörülmüştür. Birinci ihtimalde tebliğ memuru tebligat için adrese geldiğinde, muhatap adreste yoktur. 14, 16, 18. maddede yazılı, muhatap adına tebligatı almaya yetkili kişiler muhatabın geçici olarak başka yere gittiğini beyan etmekle birlikte tebligatı kabul etmektedirler. Böyle bir durumda, tebliğ tarihi, tebligatın bu kişilere yapıldığı tarihtir. Bu madde ve devamındaki maddelerde muhatap adına tebliğ evrakını alanların muhatabın geçici olarak başka yere gittiğini beyan etmeleri haline bağlanan bir sonuç olmadığı için, bu tebliğ işleminde muhatap adına tebliği alanların bu beyanlarının bir anlamı olmamaktadır. Muhatabın durumu usulsüz tebligat olarak nitelemesi de kanuni düzenleme karşısında mümkün görülmemektedir.

İkinci ihtimalde ise; tebliğ memuru tebligat için adrese geldiğinde, muhatap adreste yoktur. 14, 16 ve 18. maddede yazılı, muhatap adına tebligatı almaya

[17] Okul- hastane- askere gidenlere tebliğ ve bu tebligat adresi açısından yazılılıkta tebligat yapılması mümkündür.

[18] Nereye gittiği, ne kadar süre kalacağı, biliniyor ise gittiği yerin adresi vs gibi.

yetkili kişiler muhatabın geçici olarak başka yere gittiğini beyan ederek tebligatı almayı reddetmektedirler. Bu durumda tebliğ memurunun, bu kişilerin beyanlarını, hüviyetlerini mazbata üzerinde yazarak durumu, bu kişilerin imzalarını alarak belgeleyecek ve tebliğ evrakını çıkaran mercie iade edecektir. Bu kişilerin beyanlarını imzalamamaları halinde hem bu kişilerin beyanları hem de imzadan imtina halleri tebliğ memuru tarafından yazılarak imzalanacaktır. (Tebliğat Nizamnamesi md. 26, Rehber md. 48)^[19].

Ancak, Yargıtay İİD' nin 1964 tarihli bir kararında; “*Borçlu başka bir mahalde bulunduğu bir sırada ödeme emrinin karısına verilmek suretiyle tebliğ edildiğine, avdetine müteakip, 25.10.1963 tarihinde muttali olduğunu bildirerek ıttıla gününden itibaren yedi gün içinde İcra Dairesine başvurup usulüne göre itirazını yapmış, icra memuru tarafından kabul edilmemesi üzerine tetkik merciine şikâyetle bulunmuştur. Ödeme emrine ait tebliğ ilmühaberinde, borçlunun geçici bir süre için Manisa'ya gittiği, evinde bulunmadığı bu sebeple evrakın birlikte sakın karısına verilmek suretiyle tebliğ edildiği yazılıdır. Geçici bir zaman için başka yere gittiği anlaşılan muhatap hakkında 7201 sayılı Kanun'un 20. maddesi hükmünün uygulanması zaruri olup 16. maddeye müstenid tebligat usulüne uygun şekilde cereyan etmiş sayılamaz. Aynı Kanununun 32. maddesine göre; tebliğ usulüne aykırı yapılmış olsa dahi, muhatap muttali olmuşa geçerlidir. Ancak, muhatabın bildirdiği tarih tebliğ tarihi sayılır. Tebliğin usulsüzlüğü anlaşılmış, muhatap beyan ettiği tarihten itibaren yedi gün içinde dairesine gerekli itirazı yapmış olduğuna göre bu itiraz İcra ve İflas Kanununun 65 inci maddesinde sözü geçen gecikmiş itiraz değil Tebligat Kanununun 32. maddesine dayanan ve süresinde yapılmış normal itiraz niteliğindedir. Durumun bu açıdan incelenip karara bağlanması gerekirken, tebligatın usulsüz cereyan ettiği ve icra dairesine müddetinde itiraz olunduğu göz önünde tutulmaksızın şikâyetin reddedilmesinde isabet yoktur*”^[20] şeklinde yapılan açıklamalardan sonra, Yargıtay'ın 20. maddeyi iki ihtimalin öngörüldüğü değil, bir ihtimalin öngörüldüğü şeklinde yorumlayıp, uyguladığını görmekteyiz.

Yargıtay'ın uygulamasına göre; muhatabın geçici olarak başka yere gitmesi ve muhatap adına tebligatı alacak kişilerin bu durumu beyan etmeleri halinde, tebliğ memuru bu durumu dikkate alarak tebligatı yapmayacak, ancak bu kişilerin hüviyeti ile bunların muhatap ile ilgili gittiği yer, gidiş süresi gibi verdikleri bilgileri mazbataya açıkça yazacaktır. Muhatabın geçici ayrılmasına rağmen evrakın muhatap adına tebligatı alabilecek kişilere yapılması usulsüz tebligattır^[21]. Bu yorum tarzı olması gereken düzenleme olarak uygundur. Ancak maddedeki “...kendisine tebliğ yapılacak kimsenin muvakkaten başka yere gittiğinden bahisle

[19] Yılmaz/Çağlar(1983), s. 172.

[20] Yılmaz/Çağlar(1983), s. 173(aynen alıntı).

[21] Muşul, s. 212, Deliduman, s. 71.

tebliği kabul etmezlerse...” ifadesinden aksine bir yorumla “geçici olarak başka yere gittiğinden bahsetmekle birlikte tebliği kabul ederlerse” tebligat yapılacakmış gibi bir sonuç çıkmaktadır. Madde düzenlemesinin, Yargıtay yorumuna uygun olarak “...kendisine tebliğ yapılacak kimsenin muvakkaten başka yere gittiğinden bahsetmeleri halinde kendilerine tebligat yapılmayarak, muhatabın gittiği yer ve süresi hakkındaki bilgiler mazbataya yazılıp altı beyanda bulunanlara imzalatılması gerekir. Bu kişilerin beyanlarını imzadan imtina etmeleri halinde bu durum açıklanarak durum tebliğ memurunca imzalanarak tespit edilir ve tebliğ evrakı, evrakı çıkaran mercie iade olunur.” şeklinde kaleme alınması uygun olurdu. Yargıtay’ın kararında da belirttiği gibi, muhatabın geçici olarak başka yere gitmesine rağmen, muhatap adına tebligatın yapılması 14,16 veya 18. maddelerin uygulanması anlamına gelecektir ve ilgilinin, muhatabın geçici olarak ayrıldığına dair beyanının hiçbir etkisi olmayacaktır.

Tebliğat İşlemleri Rehberinin 59. maddesinde tebliğ memurunun muhatap adına tebliği almaya yetkili olan kişilerin beyanlarını tebligat mazbatasına yazması gerektiği düzenlenmiştir. Tebliğ memurunun kendisine yapılan beyanları tebligat mazbatasına yazmaması tebligatın geçersizliği sonucuna götürür.^[22] Konu ile ilgili birçok yazıda muhatap adına tebligatı alabilecek olanların, muhatabın geçici olarak başka yere gittiğini beyan ve bunu tevsik amacıyla imza atmaları ile tebligatı kabul etme nedeniyle imza atmalarının ayrı ayrı düşünülmediği görülmektedir. Muhatap adına tebliği kabul yetkisi olanların muhatabın geçici olarak başka yere gittiğini beyan ederek tebligatı kabul etmemeleri halinde bu beyanlarını tevsik için imza atmaları gerektiği hususunun üzerinde durulmamıştır.^[23] Ülkemizin sosyal gerçekleri açısından kişiler evrakı almadıklarında evraktaki beyanlarını doğrulamak amacıyla imza atmaya da uygun bulmayıp imtina halini hem beyanlarını, hem de evrakı almaktan imtina olarak iki hali de kapsar şekilde gerçekleştireceklerdir. Muhatabın geçici olarak başka yere gittiğine dair beyanın ve beyanı yapan kişinin belirlenmesi tebligat suçları ile ilgili hükümler açısından önemlidir (Teb. K. Md. 55/b). Tebligat memurunun, muhatapla ilgili yapılan beyanlar ile tebligatın yapılması hususunun iki ayrı konu olduğunu belirterek, beyanla ilgili olarak, beyan yapanın imzasını almaya çalışması yerinde olacaktır.

Muhatap adına tebligat yapılabilecek kişiler, Tebligat Kanunu’nun 13, 14, 16, 17 ve 18. maddelerinde belirtilmiştir. 20. maddede, bu maddelerden sadece

[22] Y10HD, T. 26.11.1974, E. 5249, K. 6831 (Turgut Uygur, İş ve Sosyal Güvenlik Hukukunda Temel Kavramlar, Yargılama, Ankara 1980, s. 692-693) (Yılmaz/Çağlar(1983) s. 172) ; Y.HGK’ nın 29.12.1993 tarih 1993/18-778-876 sayılı kararı, Kaçak, s. 212

[23] Muşul, s. 199,207.

14, 16 ve 18. maddenin belirtilmesi ve 13. madde ile 17. maddenin, madde kapsamına alınmamış olmasının makul bir açıklaması mevcut değildir^[24].

Anlatımlardan anlaşılacağı üzere maddeye yönelik eleştiriler; maddede muhatabın başka yere gittiğini beyanla tebligatı kabul etmeyen kişilerin kapsamının 14, 16 ve 18. madde ile sınırlı tutulması, bu kişilerin muhatabın başka yere gittiğini beyan etmeleri halinde tebligat memurunun tebligatı yapmayarak tebliğ evrakını tebliğe çıkararak merciiine iade etmesi gerektiğinin açıkça ifade edilmemiş olması gibi noktalarda toplanmakta idi^[25].

III. 3220 SAYILI KANUNLA YAPILAN DEĞİŞİKLİK

Tebliğat Kanununun 20. maddesinde 3220 Sayılı Kanunla yapılan değişiklikle madde başlığı aynı kalmış, madde içeriği ise önemli değişikliğe uğramıştır. Madde metni; “13, 14, 16, 17 ve 18 inci maddelerde yazılı şahıslar, kendisine tebliğ yapılacak kimsenin muvakkaten başka yere gittiğini belirtirse; keyfiyet ve beyanda bulunanın hüviyeti tebliğ mazbatasına yazılarak, altı beyan yapan taraftan imzalanır ve tebliğ memuru tebliğ evrakını bu kişilere verir. Bu kişiler tebliğ evrakını kabule mecburdurlar. Kendisine tebliğ yapılacak kimsenin muvakkaten başka bir yere gittiğini belirten kimse, beyanını imzadan imtina ederse, tebliğ eden bu beyanı şerh ve imza eder. Bu durumda ve tebliğ evrakının kabulden çekinme halinde tebligat 21'inci maddeye göre yapılır. Bu maddeye göre yapılacak tebligat-larda tebliğ tarihi, tebliğ evrakının 13, 14, 16, 17 ve 18 inci maddelerde yazılı kişilere verildiği veya ihbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarihtir.” halini almıştır.

Maddenin yeni halinde, madde kapsamına yapılan eleştirilerin dikkate alınarak muhatap yerine tebligat yapılabilecek kişilerle ilgili olarak madde kapsamına 13 ve 17. maddelerin eklendiği görülmektedir^[26]. Maddeye kapsam bakımından yöneltilen eleştiriye son verdiği için bu ilave yerinde olmuştur.

Bu yasa ile madde uygulamasında önemli değişiklikler yapılmıştır. Madde-nin ilk halinde, muhatabın geçici olarak başka yere gitmiş olması durumunda, tebliğ zarfı çıkararak mercie iade edilmekte, mercie uygun bir süre tespit edilerek ikinci kez tebligat çıkartılmakta, muhatabın halen dönmemiş olması halinde, madde başında belirtilen maddelerdeki muhatap adına tebligat yapılacak kişilere tebligatı alma zorunluluğu getirilmekte, ikinci tebligatın muhatap adına tebligatı alacak kişilere yapılması halinde tebliğ tarihi, tebliğe çıkararak merciiin belirlediği süre dikkate alınarak evrakın teslim tarihine, ilgili merciiin belirlediği

[24] Yılmaz/Çağlar(1983), s. 168.

[25] Yılmaz/Çağlar(1983), s.171 vd.

[26] Ejder Yılmaz/ Tacar Çağlar, Tebligat Hukuku, 3. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 1999, s. 608 vd.

sürenin eklenmesi ile bu sürenin dolduğu günü izleyen gün olmaktadır (Tebliğat Nizamnamesi md. 27).

Maddenin yeni düzenlemesinde ise ikinci kez tebliğat çıkartılması düzenlemesinden vazgeçilerek, muhatabın geçici olarak başka yere gitmesi halinde Tebliğat Kanununun 13, 14, 16, 17 ve 18. maddesinde belirtilen kişilere, tebliğatı alma zorunluluğu getirilmiştir. Bu kişilerin tebliğatı almamaları halinde ise, tebliğatın 21. madde hükmü uygulanarak yapılacağı düzenlenmiştir. Yeni düzenlemeye göre, tebliğ tarihi, tebliğatın, muhatap adına tebliğatın yapılacağı kişilere verildiği veya 21. madde gereğince ihbarnamenin kapıya asıldığı tarih olmaktadır.

Madde başlığından kanun koyucunun muhatabın geçici olarak başka yere gitmesi ihtimalini öngörüp, bunu ayrı bir düzenlemeye tabi tutulması gerektiğini düşünülmesine rağmen, içerik olarak buna uygun düzenlemenin yapıldığını, diğer bir ifade ile maddenin içerik olarak bu düşüncüyü karşılar nitelikte olmadığını görmekteyiz.

Maddenin yeni hali, kanunun genel sistemi içinde değerlendirildiğinde; 13, 14, 16, 17, 18. maddelerdeki muhatabın bulunmama sebebi ve süresi ile ilgili ibareler^[27] daha geniş yorumlanarak bu sonuca ulaşılması mümkünken, ayrı bir madde ile düzenlenme yapılması açıklanamamaktadır^[28].

Tebliğat, ilgilinin Anayasal hakkı olan hak arama hürriyeti kapsamındaki bilgi edinme ve savunma hakkının doğumu ve kullanılması açısından çok önemli bir müessesedir^[29]. Tebliğat işlemlerindeki gecikmenin, dolayısıyla yargıdaki gecikmenin önüne geçilmek istenirken, bilgi edinme ve savunma hakkı gibi temel haklar göz ardı edilemez. Bunlar arasında dengenin sağlanması önemlidir. Doktrinde belirtildiği gibi, ikinci kez tebliğat çıkartılmasından vazgeçilmesi halinde, muhatap adına tebliğat yapılacaklara tebliğatı alma zorunluluğunun getirilmesinin yanında, tebliğatın yapıldığı tarih olarak, tebliğatın yapıldığı tarih değil de, bu tarihe belirli bir sürenin eklenmesiyle bulunacak tarihin tebliğ tarihi olarak kabul edilmesi olurdu^[30].

[27] 13. md. “*mutad iş saatlerinde işyerinde bulunmadıkları*”; 14. md. “...”Muhatabın derhal bulundurulması ve tebliğin temini mümkün olmazsa”, 16.md”...Şahıs adresinde bulunmazsa”; 17. md “... *o yerde bulunmadıkları takdirde*”; 18. md “... *Muhatabın derhal bulundurulması veya tebliğin temini mümkün olmazsa*”

[28] Yılmaz/Çağlar(1999), s. 612.

[29] Özekes, s. 86 vd.

[30] Yılmaz/Çağlar(1999), s. 611.

A) İkinci Kez Tebliğat Çıkarılmasının Kaldırılması

Yargılama sürecinin kısaltılması amacıyla, tebliğatla ilgili olarak yapılacak düzenlemede, tebliğatın yapılması veya yapılmış sayılması ile ilgili işlemleri azaltmak ve süreleri kısaltmak önemlidir. Bu açıdan bakıldığında ikinci kez tebliğat çıkarılması ve ikinci kez çıkarılan tebliğatta da muhatabın halen gelmemiş olması durumunda, tebliğatın yapıldığı tarih olarak dikkate alınmak üzere muhatap adına tebliğat alabileceklere tebliğatın yapıldığı tarihe, ilgili merciin belirlediği bir sürenin eklenerek bu süre sonunda tebliğatın yapılmış sayılmasının kabul edilmesi yargılamayı uzatabilir.

Ancak, anayasal haklar olan bilgi edinme ve savunma hakkı açısından bakıldığında bu düzenleme gereklidir. Yargılama sürecinin kısaltılması amacıyla yapılan düzenlemeler adil olmayan sonuca götürmemelidir.

Muhatap adına tebliğatın başka şahıslar tarafından alınmasını düzenleyen maddelerde, muhatap, tebliğat anında orada bulunmamakta veya derhal temini mümkün olmamaktadır. Ancak muhatabın orada bulunmamasına rağmen, muhatap adına kendilerine tebliğat yapılabilecek olanların, tebliğ evrakını hemen (aynı gün) muhataba verecekleri varsayımından hareket edilmiştir. Bu açıdan tebliğatın muhataba veya muhatap adına tebliğatı alabilecek kişilere yapılması arasında bir fark yoktur^[31].

Muhatap adına tebliğatı alabilecek kişilerin muhatabın kendisine tanınan süreden yana hak kaybına uğramasına neden olunmaması açısından aynı gün muhataba evrakı ulaştıramayacaklarsa, durumu tebliğat memuruna ifade etmeleri halinde, tebliğatın yapılmayarak, tebliğatı çıkaran mercie iadesi gerekir^[32]. Birçok tebliğatta amaç sadece muhatabın tebliğatı ve içeriğini öğrenmesi değildir. Tebliğattaki bilgi ve belgelere göre belli bir davranış şekli göstermesi beklenmektedir. Bu durumda muhatabın hazırlık yapması gerekebilir. Çağımızda teknolojik imkânlardan faydalanarak muhatabın tebliğattaki bilgiyi öğrenmesinin sağlanması kolaydır. Ancak bu bilgiden sonra, muhataptan istenen hareket tarzları için hazırlık yapılması gerekiyorsa, bu hazırlıklar için muhatabın ikametgâhında bulunması gerekebilir.

Tebliğatın yapılış amacını ortadan kaldırır şekilde, süreden tasarrufun ön plana çıkarılması düşünülemez. Maddenin ilk halinde muhatabın geçici ayrılması halinde tebliğatı çıkaran mercie tebliğ evrakı iade edilirken, tebliğ mazbatasına yazılması gereken bilgiler sayesinde, tebliğatı çıkaran mercii ayrılmanın nedenini, süresini değerlendirip, muhatabın dönüş tarihine göre, yeni tebliğatı çıkaracağı tarihe ve tebliğatın yapılmış sayılacağı tarih için eklenecek süreye karar verip, soyut kuralların, somut olaylara uygulanmasında

[31] Yılmaz/ Çağlar(1983), s.171.

[32] Deliduman, s.77.

esnekliği sağlayıp adaleti gerçekleştirebilecekken, yeni düzenleme ile bu imkân ortadan kaldırılmıştır.

Muhatabın ayrılış amacı, süresi ve gittiği yerin mazbataya yazılarak tebligat evrakının tebliği çıkararak mercie iade edilmesi, merciin bu bilgileri değerlendirerek, gerekiyorsa tebligatı muhatabın geçici gittiği yere göndermesine de imkân sağlamaktaydı. Maddenin ilk halindeki düzenleme şekli, eğitim için uzun süreli ayrılmalarda, tebligatın, muhatabın eğitim aldığı yer adresine göndermesi veya bir haftalık kısa ayrılıştaki; muhatabın mevcut adresine yeniden tebligat çıkarılmasını mümkün kılmaktaydı. Tebligatın çıkarılacağı tarih, ulaşım süresi ve muhatabın dönüş zamanı dikkate alınarak, tebligatın muhatap adına tebligatı alabilecek kişilere yapılması halinde, tebliğ tarihinin belirlenmesinde eklenecek süreyi, farklı belirleyerek, hak kayıplarının önüne geçilmesine imkân sağlamaktaydı. Bu açıdan 3220 sayılı Kanunla yapılan değişiklikte ikinci kez tebligat çıkartılmasının kaldırılması ve hatta tebliğ tarihi olarak muhatap adına tebligat yapılan kişilere tebliğin yapıldığı tarih veya 21. madde gereğince ihbarnamenin kapıya yapıldığı tarihin kabul edilmesi uygun olmamıştır.

Kanımızca, 20. maddenin amacı ve temel haklar dikkate alındığında, muhatabın adresinden geçici ayrılması halinde, tebligatın, çıkararak mercie iadesi ve merciin olayları ve şartlarını değerlendirerek 2. kez tebligat çıkarılmasına dair düzenleme yerinde bir uygulamaydı.

B) Tebliğ Tarihi

Kanun maddesinin ilk halinde; ilk tebligat muhatabın adresten geçici olarak ayrılması nedeniyle tebligatı çıkararak mercie iade edilmekte, ikinci kez çıkarılan tebligatta ise muhatabın halen dönmemiş olması halinde, tebligat madde başında, madde numaraları vasıtasıyla belirtilmiş olan kişilere yapılmış ise tebliğ tarihi bu tarihe mahkemece belirlenen sürenin eklenmesi ile bulunan sürenin sonunda yapılmış sayılmaktaydı.

Bu düzenlemede, muhatabın geçici ayrılması nedeniyle fazla gecikmeye neden olunmaması için muhatap adına tebligatın yapılabileceği kişilere, ikinci kez çıkartılan tebliğ evrakını alma zorunluluğu getirilmiş, ancak muhatabın bilgi edinme ve savunma hakları dikkate alınarak da evrakın teslim tarihinden sonra, ek süre ile yakınlarının, muhataba ulaşma ve muhatabında bilgi edinme ve savunma hakkını kullanması imkânı sağlanmıştı. Hatta bu ek sürenin, süresinin kanunen belirlenmeden, ilk tebligat mazbatasındaki bilgilere göre tebliği çıkararak merci tarafından belirlenmesi ile adil bir uygulama gerçekleştirilmekte idi. 3220 sayılı Kanunla yapılan değişiklikte maddeden ikinci kez tebligat yapılması usulünün kaldırılmasının yanında, tebligatın muhatap adına tebligat yapılabilecek kişilere verildiği tarihte yapılmış sayılmasının,

muhatapın bilgi edinmesi hakkı için olmasa dahi savunma hakkı açısından çok önemli sakıncalar doğuracağını açıklamaya bile gerek yoktur.

3220 sayılı Kanunun bu maddede yaptığı değişikliklerin yerinde olması, maddede tekrar değişiklik yapılması ihtiyacını doğurmuş ve maddede 4829 sayılı Kanun'un 4. maddesi ile tekrar değiştirilmiştir.

IV. 4829 SAYILI KANUNLA GETİRİLEN DEĞİŞİKLİKLER

Tebliğat Kanunu'nun 20. maddesi 4829 sayılı Kanun'un 4. maddesi ile değişikliğe uğramıştır. Bu değişiklikten sonra madde; “ 13, 14, 16, 17 ve 18 inci maddelerde yazılı şahıslar, kendisine tebliğ yapılacak kimsenin muvakkaten başka yere gittiğini belirtirlerse; keyfiyet ve beyanda bulunanın adı ve soyadı tebliğ mazbatasına yazılarak, altı beyan yapan tarafından imzalanır ve tebliğ memuru tebliğ evrakını bu kişilere verir. Bu kişiler tebliğ evrakını kabule mecburdurlar. Kendisine tebliğ yapılacak kimsenin muvakkaten başka bir yere gittiğini belirten kimse, beyanını imzadan imtina ederse, tebliğ eden bu beyanı şerh ve imza eder. Bu durumda ve tebliğ evrakının kabulden çekinme halinde tebligat 21'inci maddeye göre yapılır. Bu maddeye göre yapılacak tebligatlarda tebliğ, tebliğ evrakının 13, 14, 16, 17 ve 18 inci maddelerde yazılı kişilere verildiği tarihte veya ihbarname kapıya yapıştırılmışsa bu tarihten itibaren on beş gün sonra yapılmış sayılır.” halini almıştır.

4829 sayılı Kanun'un 4. maddesi ile yapılan değişiklikte; muhatapın muvakkaten başka yere gittiğini beyan eden kişinin hüviyetinin tespiti yerine, beyanda bulunan kişinin adının- soyadının tebliğ mazbatasına yazılması yeterli görülmüş ve tebligat memurunun işlemi kolaylaştırılmıştır.

Diğer bir değişiklik ise tebligat yapılacak kişinin muvakkaten başka yere gitmesi durumunda tebliğ, tebliğ evrakının 13, 14, 16, 17 ve 18. maddelerde yazılı kişilere verildiği tarihte veya ihbarname kapıya yapıştırılmışsa bu tarihten itibaren on beş gün sonra yapılmış sayılacağı düzenlemesinin getirilmesidir. Bununla muhataba tebliğ evrakının aynı gün ulaştırılmamasının doğuracağı sakıncaların önüne geçilmesi amaçlanmıştır^[33]. Ancak bunun uygun şekilde ifade edilmemesi, bazı tereddütlere neden olmuştur. Maddenin son cümlesinde “ Bu maddeye göre yapılacak tebligatlarda tebliğ, tebliğ evrakının 13, 14, 16, 17 ve 18. maddelerde yazılı kişilere verildiği tarihte yapılmış sayılır.” ifadesinde “tarihte” kelimesi yerine “tarihten “ denilerek on beş günlük süre ilavesinin tebligatın 13, 14, 16, 17 ve 18. maddede sayılan kişilere yapılması halini de kapsar şekilde kaleme alınması uygundur. Bu konuda doktrinde,

[33] Ejder Yılmaz/ Tacar Çağlar, Tebligat Hukuku, 5. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2007, s. 529- 530.

amaçsal yorumla madde başlığı ve on beş gün süre tanınmasının nedeni göz önüne alınarak on beş günlük süre ilavesinin, atıfta bulunulan maddelerde yazılı kişilere tebligat yapılması halini de kapsadığı savunulmaktadır^[34]. Yargıtay'ın bu konuyu maddenin lâfzî ifadesine bağlı kalarak yorumladığını ve ilgili madde ile atıf yapılan kişilere tebligat yapılması halinde, tebligatın bu kişilere verildiği tarihte tebligatın yapılmış sayılacağını, bu kişilerin tebligatı almamaları nedeniyle tebligatın 21. maddeye göre yapılması halinde ise tebliğ tarihinin ihbarnamenin kapıya asıldığı tarihten on beş gün sonra yapılmış sayılacağını kabul ettiğini görmekteyiz.^[35]

Bu madde kapsamında, ilgili maddelere yapılan atıflarla belirtilen kişilerin muhatabın muvakkaten başka yerde olduğunu bildirmelerine rağmen tebliğ evrakını almaları ile muhatabın başka yerde olduğunu bildirecek tebliğ evrakını almamaları ve tebliğ memurunun tebligatı 21. madde deki prosedürü uygulayarak yapması arasındaki ortak noktaları ve farklılıkları inceleyelim.

Muhatabın muvakkaten adresten ayrılmış olması, muhatap adına tebligat alabilecek kişiler tarafından bu durumun ifade edilmiş olması, iki durum için ortak olan noktadır. Farklılık ilgili kişilerin bu beyanından sonra tebligat evrakını alıp almamaları noktasında kendisini göstermektedir. Yani farklılık muhatap dışındaki üçüncü bir kişinin eyleminden kaynaklanmaktadır. Üçüncü kişinin tebligatı alıp almamasına göre muhatabın durumunu etkiler farklı düzenlemeler yapılmasının hukuken makul şekilde izah edilmesi mümkün değildir.

Bu nedenle ortak olan noktalardan, muhatabın muvakkaten başka yere gitmiş olması durumu dikkate alınarak; maddenin son cümlesindeki “*tarihte*” kelimesinin “*tarihten*” olarak düzeltilmesinin ve her iki halde de tebligatın on beş gün sonra yapılmış sayılmasının daha uygun olacağı kanısındayız.

Maddenin son hali ile muhatap adına tebligatı alabilecek kişiler için muhatabın muvakkaten ayrılmış olması halinde, ilk seferden tebligatı almak zorunluluğunun getirilmesi yerinde değildir.

Bu kişilerin muhatabın muvakkaten adresinden ayrılmış olması halinde aralarındaki değişik bağlar dikkate alınarak, tebligatı muhataba ulaştırılma yükü altına sokulması bu kişilere angarya yüklemek olacağından yerinde değildir^[36]. Muhatabın o an içinde orada olmaması halinde bu kişilerin durumu ile muhatabın geçici olarak orada bulunmaması halinde bu kişilerin durumunu birbirine karıştırmamak gerekir. Bu kişilerin kendilerine yüklenen bu yükümlülüğün gereğini yerine getirememeleri halinde, bunun sonucundan

[34] Yılmaz/ Çağlar(2007), s. 530 vd.

[35] Y. 12HD, T. 25.03.2004, E. 1897, K. 7104, Yılmaz/ Çağlar(2007), s. 531.

[36] –Aynı evi paylaşan öğrenciler ile aynı evi paylaşan aile fertlerinin durumu aynı değildir.

muhatabın olumsuz etkilenmesi de doğru değildir. Herkesin kendi eylemlerinin sonucuna katlanması gerekirken, muhatabın başkasının eylemlerinin sonucuna katılmak zorunda bırakılması isabetli olmamıştır.

V. SONUÇ

Tebliğat Kanununda muhatabın tebliğat adresinden muvakkaten başka yere gitmesi halini düzenleyen 20. madde zaman zaman değişikliğe uğramıştır. Ancak sonuçta gelinen nokta, başlangıçtaki düzenlemeden daha iyi olmamıştır.

Bu değişikliklerden; tebliğat yapılabilecek kişilerle ilgili atıf yapılan maddelere 13 ve 17. maddenin eklenmesi isabetli olmuştur.

Madde gereğince bilgisine başvurulmuş kişilerin hüviyetlerinin mazbataya yazılması yerine, ad ve soyadlarının tebliğ mazbatasına yazılması düzenlemesinin yapılması da isabetlidir.

Ancak maddenin ilk halinde yer alan muhatabın muvakkaten ayrılması halinde, tebliğ evrakının, çıkarılan mercie iade edilmesi ve bu mercii tebliğat mazbatasındaki bilgilere göre muhatabın geçici olarak gittiği yere tebliğat çıkartması veya tebliğat çıkaracağı zaman ile muhatap halen dönmemiş ise tebliğ tarihine eklenecek süreyi her somut olayın şartlarına göre belirleyerek bu sürenin ilavesi ile bulunan tarihte tebliğatın yapılmış sayılmasının kaldırılması yerinde olmamıştır.

Kanımızca en uygunu; muhatabın muvakkaten ayrılışı halinde tebliğ evrakının, tebliğatı çıkarılan mercie iade edilmesi, tebliği çıkarılan mercii, muhatabın muvakkaten ayrılma sebebi, süresi ve gittiği yeri değerlendirerek, geçici olarak gittiği adrese tebliğat çıkartması veya tebliğat çıkaracağı zamanı ve çıkarttığı tebliğatın, muhatabın halen dönmemiş olması ihtimali karşısında, ne zaman yapılmış sayılacağına yönelik olarak süre belirlemesi, yani ilk düzenlemeye yeniden dönülmesidir.

Muhatap adına tebliğat yapılacak kişilerin muhatabın geçici olarak ayrıldığı beyan etmelerine rağmen bunlara birinci tebliğatı alma yükümlülüğünün getirilmesi ve buna uyulmamasının cezai yaptırıma bağlanması (Tebliğat Kanunu md. 54) angarya yüklenmesi açısından uygun değildir. Bu yükümlüğün ikinci tebliğatta getirilmesi, kamu yararı, adaletin çabuklaştırılması gibi sosyal sorumluluk kavramları ile izah edilmesini kolaylaştırır.

Bunun dışında, maddede, tebliğ evrakının muhatap adına almaya yetkili olan kişiler tarafından alınması ile bu kişiler tarafından alınmayarak 21. maddenin uygulanarak kapıya ihbarnamenin asılması halinde, tebliğ tarihinin belirlenmesinde ayırımı gidilmeden bir uygulama yapılması veya yasal olarak belirlenen ortak bir sürenin ya da ayrılma sebebi ve süresine göre mercii tarafından belirlenecek azami sınırı belirli bir sürenin evrakın verilme tarihine eklenerek tebliğ tarihinin belirlenmesi daha uygun olur.

Mevcut düzenleme karşısında 20. maddenin bilgi edinme ve savunma hakları dikkate alınarak yeniden düzenlenmesi yerinde olacaktır.

KAYNAKÇA

Afşaroğlu, Osman, Yurtiçi ve Yurtdışı Tebliğat Hukuku, Ankara 1990.

Deliduman, Seyithan, 6099 sayılı Kanunla yapılan değişiklikleri göre gözden geçirilmiş, güncellenmiş, kısmen genişletilmiş Tebliğat Hukuku Bilgisi, 2. Baskı Yetkin Yayınları, Ankara 2011.

Kaçak, Nazif, Tebliğat Kanunu Şerhi, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2011.

Muşul, Timuçin, Tebliğat Hukuku, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2012.

Özekes, Muhammet, Medeni Usul Hukukunda Hukuki Dinlenme Hakkı, Yetkin Yayınları, Ankara 2003.

Pekcanitez, Hakan/ Atalay, Oğuz/ Özekes, Muhammet, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hükümlerine göre Medeni Usul Hukuku , Yetkin Yayınları, Ankara 2012.

Yılmaz, Ejder / Çağlar, Tacar, Tebliğat Hukuku, 1. Bası, Ankara Yarıaçık Cezaevi Matbaası, Ankara 1983. Dipnotta: Yılmaz/ Çağlar (1983).

Yılmaz, Ejder / Çağlar, Tacar, Tebliğat Hukuku, 3. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 1999. Dipnotta: Yılmaz/ Çağlar (1999).

Yılmaz, Ejder / Çağlar, Tacar, Tebliğat Hukuku, 5. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2007. Dipnotta: Yılmaz/ Çağlar(2007).

(Not: Ejder Yılmaz / Tacar Çağlar'ın Tebliğat Hukuku kitabının değişik basılarında kanun değişikliği nedeniyle, farklı bilgiler bulunduğu için, özellikle bası ve yılları belirtilerek atıfta bulunulmuştur.)